

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII DIN REPUBLICA MOLDOVA

COLEGIUL „ALEXEI MATEEVICI” CHIȘINĂU

**STRATEGIA
PRIVIND PREVENIREA ȘI DIMINUAREA
ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR
ÎN COLEGIUL „ALEXEI MATEEVICI”**

„APROBAT”
la ședința Consiliului Profesoral
din 28.06.2019
Proces-verbal nr. 9

Berey

2019

I. PREAMBUL

Prevenirea și reducerea absenteismului și abandonului școlar sunt considerate ca fiind deosebit de importante pentru a combate consecințele negative asupra dezvoltării elevului. Elevii sunt declarați în abandon școlar și scoși din evidențele școlare de la renunțarea frecventării studiilor. Abandonul școlar și absenteismul reprezintă fenomene distincte: primul se referă la elevii care renunță să frecventeze Colegiul, în timp ce al doilea se referă la elevii, care au părăsit sistemul de educație înainte de a finaliza învățământul profesional tehnic. Prevenirea abandonului și absenteismului școlar constă în ansamblul de măsuri în domeniul educației, a condițiilor socio-economice, de utilizare a timpului liber, de facilitare a comunicării, de modelare a comportamentului, de ameliorare a condițiilor de mediu, luat în scopul diminuării (înlăturării) factorilor de risc și de întărire a factorilor de protecție.

Preocuparea pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar trebuie privită ca o prioritate a sistemului de educație, cu atât mai mult cu cât factorii determinanți ai abandonului se multiplică și se diversifică, ca adaptare la contextul social, economic, cultural, profesional din ce în ce mai provocator în care sistemul de învățământ funcționează.

Repere legislative

- Codul Educației al Republicii Moldova
- Hotărârea Guvernului Nr. 944 din 14.11.2014 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”
- Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”
- Ordin MECC nr. 559 din 12.06.2015 cu privire la prevenirea abandonului și absenteismului școlar
- Planul de acțiuni pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului în învățământul general. Anexa nr. 2 a ordin MECC nr. 559 din 12.06.2015 cu privire la prevenirea abandonului și absenteismului școlar

II. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE GENERALE ALE STRATEGIEI

SCOPUL STRATEGIEI

Prezenta Strategie oferă o diagnoză a stării actuale a abandonului și absenteismului în Colegiul „Alexei Mateevici”, identifică principalele cauze ale abandonului și absenteismului școlar, stabilește obiectivele și un plan de acțiune privind prevenirea și combaterea absenteismului și abandonului școlar, selectează și propune soluțiile cele mai potrivite pentru rezolvarea acestora, astfel încât Colegiul „Alexei Mateevici” să devină principalul factor de progres în dezvoltarea personală a fiecărui elev.

OBIECTIVELE GENERALE ALE STRATEGIEI

Prezenta Strategie are următoarele obiective:

- Reducerea ratei de abandon și absenteism în Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău,
- Asigurarea intervențiilor complexe ale psihologului școlar pentru combaterea cazurilor de abandon și absenteism școlar.
- Stabilirea cadrului instituțional și legal pentru prevenirea abandonului și absenteismului școlar;
- Eficientizarea procesului de colectare a datelor referitoare la abandon și absenteism școlar;
- Asigurarea intervențiilor complexe pentru combaterea cazurilor de abandon și absenteism școlar;
- Asigurarea integrării elevilor în actul educațional în vederea formării unei personalități integre, active, sociale și creative;

SITUAȚIA ACTUALĂ, PROBLEMELE IDENTIFICATE ȘI TENDINȚELE GENERALE

Abandonul și absenteismul școlar are implicații sociale și economice importante. Perspectivele teoretice și de cercetare contemporane pot fi grupate în trei mari paradigme explicative ale fenomenului de abandon școlar:

1. Paradigma psihosocială consideră că elevii care absentează și abandonează școala diferă de cei care își finalizează studiile în ceea ce privește unul sau mai multe atribute psihosociale sau trăsături de personalitate precum: motivația, inteligența, imaginea de sine, agresivitatea.
2. Paradigma interacționistă interpretează abandonul ca pe o consecință a interacțiunii dintre caracteristicile individuale ale elevilor și cele ale mediului educațional, în care include actori educaționali precum colegii, profesorii, părinții ș.a.
3. Paradigma constrângerii externe afirmă că absenteismul și abandonul școlar nu este atât un produs al sărăciei, cât un produs al presiunii unor factori de mediu pe care individul nu-l poate controla, factori precum starea de sănătate sau obligațiile familiale și profesionale, cercul de prieteni, lipsa controlului din partea părinților, etc.

Printre factorii care favorizează absenteismul și abandonul școlar în Colegiul „Alexei Mateevici” sunt:

- Dezorganizarea familiei atrage după sine dificultăți materiale. Unele familii numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, au probleme în a asigura financiar toți copiii și resimt uneori nevoia de forță de muncă. Divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de absenteism și abandon.
 - Intrarea pe piața muncii. Prezența pe durata semestrelor școlare a activităților aducătoare de venit constituie elemente de risc, ce se soldează aproape mereu cu renunțarea prematură la educație. O soluție pentru cei care au nevoie să muncească ar putea fi promovarea unor modele, și anume implicarea elevilor, ce au nevoie de resurse pentru a se întreține în activități aducătoare de venit pe perioada vacanțelor, având o durată scurtă ca număr de ore pe zi sau pentru elevii anului IV le este reorganizat orarul, pentru a putea să se angajeze în câmpul muncii.
 - Încrederea scăzută în educație se dovedește a fi mai degrabă un stereotip infirmat de realitate. Este posibil ca să apară însă o încredere redusă în educație chiar în momentele imediat premergătoare abandonului școlar. În acest sens ar putea fi util ca elevii care au renunțat deja prematur la școală să intre în contact cu cei aflați în risc de a abandona, povestindu-le care este imaginea lor curentă despre școală.
 - Migrația circulatorie nu pare a fi un factor de risc în sine, dar există probleme importante de reintegrare a copiilor de migranți care părăsesc colegiul.
 - Mariajul timpuriu acționează ca un factor care împiedică continuarea educației, în special, elevii din mediul rural.
 - Apariția unui copil tinde să fie o caracteristică a unor eleve, care abandonează studiile pentru a crește copilul..
 - Situațiile de abandon pot fi determinate de repetențiile repetate și frecvente, de integrarea insuficientă în colectivul clasei de elevi .
- Cadrele didactice pot avea un rol important în prevenirea abandonului școlar, deoarece sunt în permanent contact cu elevii, pot identifica și diagnostica problemele acestora și pot interveni după necesitate.
- În rezultatul studiului ratei frecvenței și abandonului școlar pe parcursul a mai multor ani de studiu, s-au stabilit următoarele date statistice:

Abandon			Frecvența		
Nr. de elevi la început de an	Nr. de elevi la sfârșit de an	% abandonului și exmatriculării	Numărul total de absențe	Numărul absențelor nemotivate	% absențelor nemotivate
Anul de studii 2014-2015					
416	401	3 %	19998	11 638	58%
Anul de studii 2015-2016					
438	420	4%	9811	6549	66%
Anul de studii 2017-2018					
588	564	4%	10826	6846	63 %
Anul de studii 2018-2019(sem I)					
695	664	4%	11926	6924	58%

Din datele tabelii se atestă o ușoară scădere a absențelor nemotivate datorită activității diriginților. Rata abandonului și exmatriculării se menține la același nivel pe parcursul a mai multor ani de studiu. De aceea, este necesar să elaborăm un plan de acțiuni de reducere a absenteismului și abandonului școlar.

ANALIZA SWOT

<i>Puncte forte</i>	<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> - monitorizarea de către diriginte și cadrele manageriale a elevilor identificați în risc de absenteeism și abandon școlar prin consiliere psihopedagogică, programe de remediere, implicare în activități extrașcolare, colaborare cu familia, - planificarea și realizarea activităților psiho-educative prin implicarea elevilor cu risc de abandon și absenteeism școlar, - asigurarea elevilor orfani și cei ce provin din familii cu situația financiară precară cu burse sociale - creșterea atractivității școlii, prin introducerea de programe extracurriculare (concursuri, cercuri, activități sportive, artistice etc.) - oferirea abonamentelor cu preț redus pentru circulația prin oraș elevilor din familii defavorabile, cu risc de abandon și absenteeism școlar - eliberarea elevilor orfani a câte 35 lei zilnic pentru alimentație - calculul notei semestriale în temeiul formulei, conform căreia valoarea notei scade în dependență de numărul de absențe nemotivate 	<ul style="list-style-type: none"> - climatul familial defavorabil care poate să îi împiedice de multe ori să învețe sau să își îndeplinească cu succes sarcinile școlare; - situația financiară precară; - familii monoparentale; - familii dezorganizate care sunt în divorț, consumatori de alcool, violența în familie; - repetenția, care pentru unii înseamnă retragerea din viața școlară. - Mariajul timpuriu și apariția unui copil în familie; - Exodul populației, în special, al părinților elevilor, care au riscul de absenteeism și abandon școlar.
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
<ul style="list-style-type: none"> - reducerea abesnteismului și abandonului școlar previne intrarea elevilor într-un anturaj defavorabil dezvoltării, care i-ar expune la consumul de droguri, stupefiante, alcool, tutun etc. - consilierea psihologului instituției, implicarea, după necesitate a poliției de sector, diverselor asociații cu scopul prevenirii absenteeismului și abandonului școlar; - implicarea elevilor cu risc de abandon în diverse proiecte școlare, în activități extracurriculare; - îmbunătățirea comunicării/relaționării în grup; - sporirea motivației învățării, dezvoltării abilităților de învățare, interesului pentru viitor; - distribuirea sarcinilor pe care știm că elevii cu risc de abandon le pot îndeplini datorită calităților lor, pentru a le oferi încrederea de care au nevoie; - parteneriat cadru didactic-psiholog în procesul de analiză a situației care favorizează absenteeismul sau abandonul școlar; - creșterea motivației pentru activitățile școlare; - reducerea situațiilor stresante din viața elevului. 	<ul style="list-style-type: none"> - intrarea într-un anturaj defavorabil dezvoltării personale, care îi poate expune la consumul de droguri, stupefiante, alcool, tutun. - marginalizare, atitudine de respingere manifestată de colegi; - încăpățânarea familiilor de a întrerupe procesul de educație al copilului din diverse motive; - maladie care împiedică subiectul să își desfășoare activitatea în cadrul colegiului.

IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Implementarea cu succes a prezentei Strategii necesită realizarea obiectivelor prin intermediul acțiunilor prevăzute de Strategie în Planul de acțiuni pentru prevenirea abandonului și absenteismului școlar în Colegiul „Alexei Mateevici”, coordonarea acțiunilor de implementare și monitorizarea activităților derulate. Pentru a stabili în ce măsură acțiunile planificate conduc la rezultatele scontate, este necesară o evaluare periodică a implementării Strategiei.

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

În contextul implementării prezentei Strategii, va fi desfășurat procesul de monitorizare a realizării acțiunilor și evaluare a rezultatelor obținute. Procesul de monitorizare și evaluare vine să asigure că acțiunile prioritare sunt întreprinse și că ele conduc la atingerea obiectivelor formulate în Strategie și în Planul de acțiuni pentru prevenirea abandonului și absenteismului școlar în Colegiul „Alexei Mateevici”. Directorul adjunct, șefii secțiilor „Didactica”, ”Educație” vor coordona toate acțiunile și procesele planificate. Monitorizarea implementării va finaliza cu elaborarea rapoartelor anuale. În aceste rapoarte se va analiza în ce măsură sunt detaliate, planificate și îndeplinite acțiunile prioritare prevăzute în Strategie și în Planul de acțiuni pentru prevenirea abandonului și absenteismului școlar, se va analiza în ce măsură acțiunile prioritare au condus la realizarea obiectivelor Strategiei. Gradul de atingere a rezultatelor scontate va fi evaluat în baza indicatorilor de rezultat prezentați în Planul de acțiuni pentru prevenirea abandonului și absenteismului școlar în Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău.

**PLAN DE ACȚIUNI
PENTRU PREVENIREA ABANDONULUI ȘI ABSENTEISMULUI ȘCOLAR
ÎN COLEGIUL „ALEXEI MATEEVICI”**

Obiective specifice/ acțiuni	Termeni de realizare	Responsabili	Indicatori de performanță	Proceduri de raportare
Obiectiv specific 1: Stabilirea cadrului instituțional și legal pentru prevenirea abandonului și absenteismului școlar				
Revizuirea actelor normative interne.	Iunie 2019	Directorul adjunct al instituției, șef secție didactică, psihologul școlar	Modificări aprobate	Acte normative aprobate
Revizuirea Strategiei și a planului de acțiuni ale Colegiului pentru prevenirea abandonului și absenteismului școlar	Iunie 2019	Directorul adjunct al instituției, șefii secției „Educația” psihologul școlar	Strategie și plan de acțiuni elaborate și aprobate la Consiliul de administrație și Consiliul Profesorat	Aprobarea la Consiliul de administrație și Consiliul Profesorat
Revizuirea instrumentelor de evaluare cu referire la calitatea măsurilor de prevenire și diminuare a absenteismului și abandonului școlar	Iunie 2019	Directorul instituției Directorul adjunct șefii secțiilor, CEIAC.	Instrumentele de evaluare revizuite	Chestionare privind abandonul programelor de formare profesională.
Obiectiv specific 2: Eficientizarea procesului de colectare a datelor referitoare la abandon și absenteism școlar				
Pregătirea statisticilor și a rapoartelor analitice în baza datelor colectate de la diriginți, șefii de secție	La sfârșitul fiecărui semestru	Diriginții Șefii secțiilor Directorul adjunct	Statistici, rapoarte analitice care include informația privind abandonul și absenteismul școlar	Raportul anual al instituției prezentat organelor ierarhice superioare
Analiza statistică a cauzelor abandonului și absenteismului în temeiul chestionarelor privind abandonul programelor de formare profesională aplicate elevilor exmatriculați	La sfârșitul fiecărui an de studiu	Șefii secțiilor	Rapoarte statistice elaborate în temeiul chestionarelor privind abandonul programelor de formare profesională	

Obiectiv specific 3: Asigurarea intervențiilor complexe pentru combaterea cazurilor de abandon și absentism școlar.

Contactarea familiei în situația când elevul a absentat fără motiv rezonabil mai mult decât o zi	Sistematic	Diriginții, șefii secție	Agenda dirigintelui cu acțiunile întreprinse pentru a preveni abandonul și absentismul școlar	
Oferirea unei diagnoze privind cauzele de manifestare a fenomenului de abandon și absentism în colegiu	Sistematic	Diriginții Șefii secțiilor	Notă informativă a dirigintelui prezentată la secție în cazurile absentării sistematice sau abandonului școlar	
Identificarea factorilor care generează o rată scăzută de retenție a elevilor în sistemul școlar	Sistematic	Diriginții Șefii secțiilor	Agenda dirigintelui cu acțiunile întreprinse pentru a preveni abandonul și absentismul școlar	
Monitorizarea elevilor identificați în risc de abandon școlar prin, programe de remediere, programe educaționale, colaborare cu familia.	Sistematic	Diriginții Șefii secțiilor Psihologul școlar	Registru de monitorizare	Programe educative realizate
Adoptarea sistemului consultațiilor elevilor, care nu reușesc la o anumită disciplină cu scopul îmbunătățirii însușitei elevilor, cât și depășirea barierei de comunicare	Săptămânal	Cadrele didactice Șefii de catedre	Micșorarea numărului de elevi cu risc de abandon cu 2 %	Graficul consultațiilor elaborate de șefii de catedră, Registrul de evidență a orelor de consultație al cadrului didactic.
Utilizarea formulei de calcul a mediei semestriale. Media semestrială se va calcula după formula: câtul numărului de ore frecventate ale elevului (plus cele prelucrate de elev) și a numărului total de ore realizare de profesor înmulțit la media notelor acumulate de elev pe parcursul semestrului. Astfel, cu cât mai multe absențe va avea elevul, cu atât valoarea notei va fi mai mica.	semestrial	Profesorii Șefii de secție Director adjunct	Mărirea frecvenței elevilor cu 2%. (În rezultatul introducerii formulei de calcul s-a atestat mărirea considerabilă a frecvenței elevilor.)	

Obiectiv specific 4: Asigurarea intervențiilor complexe ale psihologului școlar pentru combaterea cazurilor de abandon și absentism școlar.

Identificarea surselor de stres per elev/ categorie socială (etichetarea sau stigmatizarea elevilor; stima de sine scăzută (neîncrederea în forțele proprii); conflicte cu semenii/prietenii/părinții/etc.;	Pe parcursul anului de studiu 2019-2020	Psihologul școlar	Registrul psihologului cu analiza situațiilor problematice în familie-financiar; numărul mare de copii în familie; violență domestică; copii orfani sau rămași fără îngrijire părintească; părinți plecați în străinătate; copii cu probleme de sănătate; etc.	Raport semestrial al psihologului școlar
Asistările la ore	Pe parcursul anului de studiu 2019-2020	Psihologul școlar	Registrul psihologului cu rezultatele analizei specificului grupului, analiza registrelor.	Raport semestrial al psihologului școlar
Consilierea individuală de optimizare permanentă a motivației pentru învățare a elevilor, a stimei de sine, de conștientizare de către elevi a importanței rezolvării nonviolente a conflictelor inerente ce apar în viața cotidiană/ școlară, Desfășurarea în colaborare cu dirigințele a activităților de consiliere psihologică individuală a elevilor.	Pe parcursul anului de studiu 2019-2020	Psihologul școlar	Registrul psihologului de eficientizare a comunicării în cadrul grupului, dezvoltarea coeziunii clasei de elevi; de dezvoltare a unei atitudini pozitive față de respectarea intereselor celuiilalt, de căutare a unor interese comune, prin renunțarea la percepțiile și judecățile greșite despre celălalt;	Raport semestrial al psihologului școlar
Consiliere de grup -programe/activități de grup pentru prevenirea și combaterea absentismului școlar, de dezvoltare a abilităților sociale și de comunicare:	Pe parcursul anului de studiu 2019-2020	Psihologul școlar	Training-uri; Activități de psihoprofilaxie și prevenție cu rezultatele înregistrate în registrul psihologului.	Raport semestrial al psihologului școlar

- programe de prevenire și diminuare a absenteismului/ abandonului școlar, de dezvoltare a motivației și abilităților de învățare și optimizării învățării				
Colaborarea cu dirigințele în desfășurarea activităților de consiliere psihologică de grup a elevilor;	Pe parcursul anului de studiu 2019-2020	Psihologul școlar Dirigințele	Registrul psihologului.	Raport semestrial al psihologului școlar
Aplicarea și interpretarea chestionarelor/testelor	Pe parcursul anului de studiu 2019-2020	Psihologul școlar	Chestionarul de adaptare; Testul stimei de sine; Inventarul de depresie Beck	Raport semestrial al psihologului școlar